

ТЕНДЕНЦІ СУЧАСНИХ ПІДХОДІВ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація: Проаналізовано сучасні підходи управління підприємствами в умовах військового стану.

Ключові слова: управління; підприємства; інноваційність; трансформація; відновлення; сучасна економічна політика; економічне зростання.

Abstract: *Modern approaches to enterprise management under martial law are analyzed.*

Key words: *management; enterprises; innovation; transformation; recovery; modern economic policy; economic growth.*

Система управління підприємствами в умовах невизначеності та значних економічних і фінансових коливань, на нашу думку, перш за все, має бути спрямована, насамперед, на забезпечення ефективності діяльності підприємства завдяки механізмам надання та отримання якісної інформації для прийняття виважених управлінських рішень. Дослідження в системі управління підприємством, а також сучасного менеджменту є актуальним та важливим завданням, особливо в умовах існуючих економічних потрясінь.

Проблеми управління підприємствами в Україні в умовах війни є надзвичайно складними, і вимагають гнучкості, інноваційного підходу до виробничих процесів, максимального використання наявних ресурсів, а також адаптації до постійно змінюваних умов. Однак, цей стан також створює можливості для подальшої трансформації і розвитку виробництва в умовах відновлення після війни, з акцентом на нові технології, стійкість і ефективність.

Економіка нашої країни сьогодні зазнає серйозних потрясінь, розгляд перспектив управління підприємствами та сучасним виробництвом у повоєнний період є надзвичайно важливим, оскільки відновлення виробничих потужностей і створення нових ефективних моделей управління допоможуть швидше відновити економічну стабільність та забезпечити країну необхідною продукцією для відбудови.

Особливо актуальним є питання розробки ефективних механізмів управління та розвитку підприємств, які б сприяли майбутньому розвитку економіки та залученню інвестицій у більш стійкі галузі. Тому дослідження сучасних методів управління як інструментів сталого розвитку дозволить визначити оптимальні підходи до вдосконалення роботи підприємств, забезпечення макроекономічної стабільності та створення умов для довгострокового збалансованого розвитку держави. Сталий розвиток є ключовою метою сучасної економічної політики, спрямованої на збалансоване поєднання економічного зростання та інноваційного розвитку. У цьому контексті податкове регулювання відіграє визначальну роль, оскільки забезпечує фінансові ресурси для реалізації екологічних і соціальних програм, стимулює екологічно відповідальний бізнес, сприяє інноваціям та спрямовує економічну діяльність у русло сталого розвитку.

Взаємозв'язок ефективного управління підприємствами та сталого розвитку всієї країни має стати ключовим інструментом державного впливу на економічні, виробничі та фінансові процеси, які є основою сталого розвитку. Економічний аспект цього взаємозв'язку проявляється у формуванні сприятливого економічного середовища для розвитку підприємств, залучення інвестицій, стимулювання інноваційної діяльності. Ефективна сучасна система управління підприємствами може стати потужним важелем для досягнення цілей сталого розвитку та економічним зростанням всієї країни на етапі відбудови в післявоєнний період.

Сучасний менеджмент підприємства є одним із найважливіших інструментів, оскільки від щодо розробки політики стратегії роботи підприємства, можливості його розвитку у довгостроковій перспективі. На сьогоднішній день, ефективність роботи діючого підприємства, значною мірою залежить від злагодженої та ефективної організації внутрішньої системи планування та контролю, яка базується на організації ефективної роботи всіх інформаційних потоків.

Війна внесла свій негативний внесок у розвиток всіх секторів вітчизняної економіки. Вона стримує подальшу їх трансформацію у нову моделі розвитку й уповільнює впровадження новітніх технологій та інноваційних технологічних процесів.

Україні для виходу зі складної ситуації щодо управління та розвитку підприємств в багатьох секторах економіки, що сталася внаслідок воєнних дій, необхідно: створити сприятливі економічні,

правові та фінансові умови для подальшої роботи; посилити зацікавленість іноземних інвесторів до інвестування галузей, пов'язаних із виробництвом конкурентоспроможної продукції; налагодити логістичні ланцюги; сприяти збільшенню частки експорту товарів з високою доданою вартістю та зменшити імпортозалежності.

Для сучасних підприємств, навіть в умовах війни, відкриваються можливості для виходу вітчизняної продукції на міжнародні ринки. Тому необхідно спрямувати зусилля на комплексне переоснащення технологічної та виробничої бази підприємств, з врахуванням вимог, які притаманні новітньому розвитку й загальносвітовим тенденціям щодо створення конкурентоздатної продукції. Запровадження інтегрованих підходів в управління підприємствами, впровадження комплексного механізму стимулювання інноваційного розвитку з урахуванням можливостей кожного конкретного підприємства.

Розвиток сучасного підприємства – це процес систематичних динамічних перетворень, трансформацій його підсистем в межах встановлених підприємством стратегічних цілей для забезпечення сталого інноваційного розвитку. Тому нагальною проблемою інноваційного розвитку є раціоналізація та інтеграція всіх процесів в системі управління підприємством. Множиною багаторівневих цілей об'єктів і суб'єктів управління, які повинні мати високий рівень узгодженості, а з іншого, – складністю їх гармонізації. Сучасні умови ведення інноваційної діяльності ставлять перед її ініціаторами завдання організації безперервного процесу нарощування конкурентних переваг у всіх напрямках ресурсного забезпечення впровадження нововведень. Їх головним джерелом на сьогодні є так звані нематеріальні активи і, перш за все, людські ресурси, професіоналізм і знання, як упорядкована специфічна сфера, яка націлена на вирішення певних завдань впровадження інновацій. Встановлено, що людські ресурси, професіоналізм, знання стають першочерговим ресурсом, який є важливою вартістю підприємств та забезпечує їх економічний розвиток.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ємельянов О. Ю. Інноваційний розвиток підприємств: сутність, послідовність оцінювання та перешкоди на його шляху. *Ефективна економіка*. 2020. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8329>
2. Прохорова В. В., Божанова О. В. Стратегічно-орієнтовані напрями інноваційного розвитку промислового підприємства. *Економічний вісник*. 2023. № 2. С. 132–140.
3. Федулова І. В. Синергетична еволюційна модель інноваційного розвитку підприємства. *Наукові праці Національного університету харчових технологій*. 2024. № 36. С. 114–118.

Коваль Наталія Олегівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький державний технічний університет, Вінниця, e-mail: nokoval@gmail.com

Пілявов Тетяна Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри підприємництва, логістики та менеджменту, Вінницький державний технічний університет, Вінниця, e-mail: vitan1975.75@gmail.com

Koval Nataliia O. - PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Finance and Innovation Management, Vinnytsia State Technical University, Vinnytsia, e-mail: nokoval@gmail.com

Pilyavoz Tetiana M. - PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Entrepreneurship, Logistics and Management, Vinnytsia State Technical University, Vinnytsia, e-mail: vitan1975.75@gmail.com